

Marie Cloquet

...

Sheds (2001), reeks van fotografische emulsies op doek, 100 x 120 cm

Al vanaf haar eerste werken toont Marie Cloquet een grote fascinatie voor zonderlinge structuren, gevormd door mens en/of natuur. Voor één van haar vroegste projecten, de fotoreeks *Sheds*, ging ze op zoek naar hutten en schuilstructuren die opduiken in het landschap en die opgebouwd zijn met

allerlei recuperatiemateriaal. De gefotografeerde constructies zijn storend en landschapsvervuilend omdat ze zich op een niet-harmonieuze wijze verhouden ten opzichte van de naturomgeving waarin ze gebouwd werden. Toch hebben ze tezelfdertijd een ecologische waarde, aangezien ze gemaakt zijn met rommel of gerecupereerde bouwmaterialen en ze langzaam ook weer worden weggevoerd door de natuur.

***Nothing more / Nothing less I* (2006) – *Shipwreck* (2006) – *Nothing more / Nothing less II* (2008), mixed media, diverse afmetingen**

Verder werkend op het project *Sheds*, maakte Marie Cloquet twee sitespecifieke installaties met de titel *Nothing more / Nothing less*. Deze werken hernamen het idee van de schuilstructuur en werden zo metaforen voor de humane nood aan bescherming. *Nothing more / Nothing less I* was een constructie waarbij je een balkon rond de hut kon opklimmen. De binnenruimte van de hut was ontoegankelijk maar wel zichtbaar: een lichtpeer brandde en een matras lag op de vloer. Voor Marie Cloquet verbeelden deze constructies het concept van het droomhuis. Ze beantwoorden welis-

waar niet aan ons westers ideaalbeeld van een huis, maar ze bieden je wel de mogelijkheid om al het fysieke bezit los te laten. Ze staan voor een armoede die je in staat stelt om je te bevrijden van elke bezitsdrang en zo mentaal permanent op 'reis' te zijn.

Shipwreck werd op exact dezelfde locatie gebouwd als *Nothing more / Nothing less I*, gebruik makend van dezelfde materialen. De sculptuur lijkt echter op de omgedraaide of aangespoelde romp van een schip. Hoewel het ook verdergaat op het concept van de beschermende structuur, genereert de vreemde en dreigende mastodont in de beklemmende tentoonstellingsruimte een heel andere verbeeldingswereld.

Windbreak I, II & III (2009), mixed media, diverse afmetingen

Naar aanleiding van de tentoonstelling high tide/low tide in Knokke realiseerde Marie Cloquet drie windschermen. Op de zeilen liet ze collages printen van beeldmateriaal die ze verzamelde in Mauretanië. Daar was ze gefascineerd door de wijze waarop de vissers er windschermen bouwden, gebruik makend van gerecupereerde elementen van oude wind-

schermen of ander materiaal, gevonden op het strand. De windschermen bieden bescherming voor wind en zon, maar creëren ook privacy en isolement. De vele foto's die ze van deze structuren maakte, bewerkte ze tot een nieuwe compositie die ze dan liet printen op doek. Door het draperen van die zeilen op houten stokken worden de geprinte collages weliswaar moeilijk leesbaar, maar hun betekenis wordt verrijkt met een tactiele uitstraling en met schilder Kunstige kwaliteiten.

Nouadhibou (2007-2010), collage, fotografische emulsie en aquarel op papier, diverse afmetingen

Meer recent maakt Marie Cloquet grote arbeidsintensieve collages die een fictief landschap vormen, gebruik makend van afdrucken van zelf gemaakte foto's die worden bijgewerkt met aquarelverf en vernis. Een aantal reizen naar Nouadhibou in het Afrikaanse Mauretanië liggen aan de oorsprong van deze reeks werken. De kustlijn van Nouadhibou is een immens schepenkerkhof door de meer dan honderd scheepswrakken die er langzaam aan wegroesten. Van het schip blijft soms enkel nog maar het geraamte over. Enkele van de wrakken liggen aangemeerd op het strand, anderen dobberen nog in volle zee. De plek fascineert Marie Cloquet

door de chaos en de verre staat van 'ontbinding' van de meeste schepen, waardoor het landschap er veel weg heeft van een apocalyptisch visioen. Net als voorheen met de hutten en schuilstructuren gaat Marie Cloquet in het landschap van Nouadhibou op zoek naar de sculpturale kwaliteiten die, deels toevallig, ontstaan in het spanningsveld tussen chaos en structuur. Ook de scheepswrakken zijn – net als de hut – een beschermend omhulsel, die echter door de natuurkrachten hun betekenis verloren hebben en herschapen zijn tot chaotische constellaties met nieuwe vormelijke kwaliteiten. De collages zijn een uitdaging tot een mentaal avontuur, waarbij het schijnbaar escapistisch karakter van de landschappen belaagd wordt door maatschappelijk actuele thema's zoals vervuiling en armoede.

Nouadhibou V, 2010, collage, fotografische emulsie en aquarel op papier en doek, 510 x 280 cm
Nouadhibou VII, 2010, collage, fotografische emulsie en aquarel op papier en doek, 250 x 350 cm

Marie Cloquet: een vervalste geschiedenis

Luc De Vos

Een uitzending van National Geographic: archeologen hebben skeletten maar geen sporen gevonden van artefacten van mensen die tienduizend jaar geleden in Zuidoost-Azië leefden. En dat is logisch. Zij woonden in bamboewouden en maakten, wie weet, wellicht, zo moet men aannemen, al hun dagelijkse gebruiksvoorwerpen en afbeeldingen van goden uit deze vergankelijke boomstammen en bladeren en takken van bamboe, die eigenlijk een grassoort is. Alle sporen van die beschaving, die zeker bestaan heeft – getuige de miljarden huidige nakomelingen van die voorouders – zijn uiteindelijk in de aardbodem verteerd en opnieuw in het woud opgegaan.

Wie weet – wellicht – zo moet men aannemen.

De vroege geschiedenis van onze soort is een wetenschap, een beschrijving die uitgaat van veronderstellingen, vanuit een logica van mannen en vrouwen en kinderen die onder de blote hemel en van de natuur leefden. Laten we zeggen dat de keuzes van het individu beperkt waren. Eerst was er het vreten en dan de moraal, en verder geen gezeur. We veronderstellen dat die mensen toen logisch nadachten over voedsel en leefomstandigheden. Veel ironie zal er niet aan te pas zijn gekomen.

In onze streken, van Afrika tot Europa en verder, vinden we sporen die getaand of half vergaan zijn maar nog bestaan omdat ze uit steen, brons of ijzer werden gemaakt. We zien zelfs schilderijen van verf van duizenden jaren oud die, beschermd tegen weer en wind, bewaard werden in grotten. Maar zelfs het hardste materiaal vergaat, de toren van Babel werd verstoven in het zand en van de piramiden rest slechts een puinhoop, en die zijn pas een aantal duizend jaar oud, dat is een oogwenk in de geschiedenis van de aarde. Mensen zoals wij zijn er nog niet zo lang, volkeren die in huizen woonden en dingen opschreven en juwelen maakten en

niet hoefden in het rond te zwerven op zoek naar proteïne in mammoetenlevers of bosbessen. Pas sinds eergisteren groeiden er voor het eerst gewassen en graasde er vee aan de oevers van de Nijl en de Eufraat. En sinds die tijd hebben de mensen deze aarde overspoeld met nieuwe dingen die ze maakten en die kapot gingen en die zij vervolgens achterlieten. De wereld is een reusachtige puinhoop van materialen waarin wij de gedachten en de handelingen van de mensen van vroeger denken te kunnen aflezen en wij projecteren op hen onze vermoedens, vanuit onze eigen logica. Toen archeologen in een graf bij Stonehenge een gouden helm vonden bij een skelet, veronderstelden zij: nu, dit moet de koning van Stonehenge zijn geweest, niemand zal voor de lol een gouden helm in dit graf hebben gelegd om latere onderzoekers voor de gek te houden. In die oertijden hadden de mensen wellicht noch de tijd, noch de energie om zich bezig te houden met ironie of zoiets onlogisch als humor. Daar moeten wij vanuit onze logica van uitgaan.

Wanneer ik de collages van mijn goede vriendin Marie Cloquet bekijk, zie ik hoe zij letterlijk de geschiedenis opnieuw aan het uitvinden is en zie ik de ironie van een geconstrueerde industriële archeologie die geen enkele logica volgt. Deze vergane schepen en restanten van de twintigste eeuw bestaan niet echt, ze komen uit het brein van iemand die het puin van een recente beschaving opnieuw heeft samengesteld. Wil zij hiermee de waarnemers die nu leven en die onze tijd zien als de voltooiing, het eindpunt van de geschiedenis twee keer doen nadenken? Of wil ze met deze wonderlijk onmogelijke constructies, die toch echt lijken, latere archeologen een pad in de korf zetten, zoals die man of vrouw die vierduizend jaar geleden voor de lol een gouden helm bij een skelet had gedropt? We kunnen het alleen maar vermoeden. Maar naar het schijnt is de lijkwade van Turijn ook een middeleeuwse vervalsing door een of andere grappenmaker.

